

Prediction of suicidal thoughts based on the five - factor personality traits with the mediatory of defense mechanisms

Aftab, R., Bermas, *H., Abolmaali-Alhoseini, Kh.

Abstract

Introduction: The aim of this study was to prediction suicidal thoughts based on the five - factor personality traits with the mediatory of defense mechanisms.

Method: The research method was descriptive-correlational, and the statistical population of the study consisted of all citizens living in Karaj in the winter of 2018, among whom using two-step random and voluntary sampling suggestion 550 people were selected. The study tools included NEO Five-Factor Inventory Defense Style Questionnaire-40 Beck Scale for Suicide Ideation (1979). For data analysis, structural equation modeling was used.

Results: In the present study, the indirect path coefficient between neuroticism trait with suicidal thoughts was positive and significant at the 0/01 level ($\beta=0/104$, $P=0/001$). Also, the indirect path coefficient between conscientiousness trait with suicidal thoughts was negative and significant ($P=0/001$).

Conclusion: Affects like shame and guilt feelings that arise from unconscious conflicts and self-blame in neuroticism personalities and the inability to delay the satisfaction of the person's wishes and impulses in those who lack a high level of conscientiousness can lead to relying on different defense mechanisms and avoid unpleasant internal emotions and engage in suicidal thoughts. It is suggested to authorities, clinicians, and therapists arrange general education that targets those types of defense mechanisms in target individuals who when violated, have suicidal thoughts.

Keywords: conscientiousness, defense mechanisms, neuroticism, personality traits, suicidal thoughts.

پیش‌بینی اندیشه‌پردازی خودکشی براساس صفات پنج عاملی شخصیت با واسطه‌گری سازوکارهای

دفاعی

رؤیا آفتاب^۱، حامد برماس^۲، خدیجه ابوالمعالی الحسینی^۳

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۷/۳۰ تاریخ پذیرش: ۹۸/۰۹/۰۴

چکیده

مقدمه: هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی اندیشه‌پردازی خودکشی براساس صفات پنج عاملی شخصیت با واسطه‌گری سازوکارهای دفاعی بود.

روش: روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و جامعه آماری پژوهش شامل تمام شهروندان ساکن در شهر کرج در زمستان سال ۱۳۹۷ بود که از میان آنها به روش نمونه‌برداری تصادفی دو مرحله‌ای و داوطلبانه ۵۵۰ نفر انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه پنج عاملی نئو، پرسشنامه سازوکارهای دفاعی-۴۰ آندروز، سینگ و بوند، پرسشنامه اندیشه‌پردازی خودکشی بک بود. جهت تحلیل داده‌ها از روش الگویابی معادلات ساختاری استفاده شد.

یافته‌ها: در پژوهش حاضر ضریب مسیر غیرمستقیم بین صفت روان‌رنجورخویی با اندیشه‌پردازی خودکشی مثبت و معنادار بود ($P=۰/۰۰۱$). همچنین ضریب مسیر غیرمستقیم بین صفت وظیفه‌شناسی و اندیشه‌پردازی خودکشی منفی و معنادار بود ($P=۰/۰۰۱$).

نتیجه‌گیری: عواطفی نظیر احساس گناه که از تعارض‌های ناهشیار و خودسرزنش‌گری در شخصیت‌های روان‌رنجور ناشی می‌شوند و ناتوانی در به تأخیر انداختن ارضای خواسته‌ها و تکانه‌ها در شخصیت‌هایی که از وظیفه‌شناسی بالایی برخوردار نیستند موجب متوسل شدن شخص به سازوکارهای دفاعی مختلف و اجتناب از عواطف ناخوشایند درونی و درگیر شدن در اندیشه‌پردازی خودکشی می‌شود. به مسئولین، بالینگران و درمانگران پیشنهاد می‌شود، آموزش‌های همگانی را ترتیب دهند که آن دسته از سازوکارهای دفاعی را در افراد هدف قرار می‌دهند که به هنگام تخطی‌گری موجب اندیشه‌پردازی خودکشی می‌شوند.

واژه‌های کلیدی: اندیشه‌پردازی خودکشی، روان‌رنجورخویی، سازوکارهای دفاعی، صفات شخصیت، وظیفه‌شناسی.

مقدمه

خودکشی^۱ خمشی که نسبت به خود ابراز می‌شود(۱)، به یک رفتار واحد اشاره ندارد، بلکه به‌طور گسترده‌ای به بسیاری از رفتارهای متنوع و پیچیده می‌پردازد و ممکن است شامل صحبت کردن در مورد اندیشه‌های خودکشی، قصدمندی، رفتارهای خودکشی‌گرا، اقدام به خودکشی یا غیره باشد(۲، ۳). در جمعیت غیربالینی، افراد دچار مشکلات سلامت روان رفتارهای خودتخریب‌گر و خودکشی‌گرایانه بیشتری را از خود نشان می‌دهند(۴). خودکشی رفتاری پیچیده و چند علیتی است که منعکس‌کننده تعامل عوامل بیولوژیکی، روانشناختی، اجتماعی است(۵) و تلاش‌های فراوانی برای شناسایی عوامل خطری که منجر به اندیشه پردازی یا اقدام به خودکشی می‌شوند با هدف درک و فهم خودکشی و پیشگیری از آن صورت گرفته(۶)، با این حال هنوز خودکشی یکی از عوامل عمده مرگ‌میر در سراسر جهان است(۷) و از میزان آن کاسته نشده است و شناسایی افرادی که از بیشترین عوامل خطر برای خودکشی برخوردارند دارای اهمیت فراوانی است(۶).

از جمله عوامل پیش‌بینی‌کننده نیرومند خودکشی می‌توان به صفات شخصیت^۲ اشاره کرد که در اوایل بزرگسالی شکل گرفته و در دوران زندگی فرد پایدار هستند(۸). ابعادی که الگوی صفات پنج عاملی شخصیت^۳ را در برمی‌گیرد عبارتند از: روان‌رنجورخویی^۴، برون‌گرایی^۵، گشودگی به تجربه^۶، توافق‌پذیری^۷ و وظیفه‌شناسی^۸. این ابعاد به عنوان سازمانی از نظام‌های پویا که رفتارهای صحیح افراد و سبک‌های تفکر آنها را ارزیابی می‌کند، تعریف می‌شوند. هر یک از این پنج عامل روی هم رفته به وسیله گرایش‌های جدا از موقعیت در افکار، احساسات و عکس‌العمل‌های افراد به وجود می‌آیند(۹). روان‌رنجورخویی اساساً تمایل به تجربه مداوم هیجان‌های منفی است(۱۰). برون‌گرایی و توافق‌پذیری که دارای مضامین زیادی در روابط اجتماعی و بین‌فردی هستند هر دو به

ترتیب با پیش‌آمدگی تجربه هیجان‌های مثبت، خوش‌بینی و اعتماد و تمایل زیاد در برقراری روابط با دیگران و با پیش‌آمدگی تجربه روابط بین‌فردی غیرمتعارض به دلیل توانایی حل تعارض بالا و بازدارنده هیجان‌های منفی توصیف می‌شوند(۱۱). گشودگی به تجربه به‌عنوان یک روال غیرمعمول و جهت‌گیری واقع‌بینانه توصیف می‌شود و در نهایت وظیفه‌شناسی با توان‌مندی «خود» و توانایی به تعویق انداختن رضایت فوری در جهت برنامه‌ریزی بلندمدت، تصمیم‌گیری‌های منطقی و تعهد و پایبندی به آنها تعریف شده است(۱۲). در پژوهش‌های بیرامی و همکاران(۱۳)؛ رستمی و همکاران(۱۴)؛ روشندل و همکاران(۱۵)؛ حاتمی(۱۶)؛ میری و شیرازی(۱۷)؛ برتچی و همکاران(۱۸)؛ بلومل و همکاران(۱۹)؛ دی‌شانگ و همکاران(۸)؛ سزاس و همکاران(۲۰)؛ کربی(۲۱)؛ مک‌کان(۲۲)؛ ولتینگ(۲۳)، صفت روان‌رنجورخویی عامل خطری برای اندیشه پردازی خودکشی و رفتار خودکشی‌گرایانه بوده است اما در مورد رابطه صفات دیگر با اندیشه‌پردازی و رفتارهای خودکشی‌گرایانه توافق نظر وجود ندارد، به عنوان مثال بیرامی و همکاران(۱۳) و رستمی و همکاران(۱۴) به رابطه منفی برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی با اندیشه‌پردازی خودکشی اشاره کرده‌اند؛ روشندل و همکاران(۱۵) چنین پیشنهاد کردند که با افزایش روان‌رنجورخویی، میزان اندیشه خودکشی افزایش می‌یابد و با افزایش صفات گشودگی، برون‌گرایی، وظیفه‌شناسی و توافق‌پذیری نیز نمره‌های خودکشی کاهش می‌یابد؛ در پژوهش حاتمی(۱۶) در مجموع ۳۱ درصد از تغییرات اندیشه‌پردازی خودکشی توسط ویژگی‌های شخصیتی روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه و توافق‌پذیری تبیین شد. بلومل(۱۹) در پژوهش خود نشان داد روان‌رنجورخویی و گشودگی به تجربه با افزایش خطر خودکشی و برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی با کاهش خطر خودکشی همبسته بود.

براساس فرضیه تکاملی^۹ تمام دفاع‌های «خود» از یک ساختار زیربنایی اساسی تشکیل شده‌اند، همچنان‌که هر دفاع با مجموعه‌ای از صفات شخصیت مرتبط است. سازوکارهای دفاعی به‌عنوان سازوکارهای کارکردی زیربنایی و اساسی شخصیت در نظر گرفته شده‌اند(۲۴). یافته‌های پژوهشی نیز شواهدی فراهم آورده‌اند که نشان

1. suicide
2. personality traits
3. five factor personality traits
4. neuroticism
5. extraversion
6. openness
7. agreeableness
8. conscientiousness

9. evolutionary hypothesis

و وظیفه‌شناسی به صورت منفی، پیش‌بینی‌کننده استفاده از سازوکارهای دفاعی ناپخته هستند؛ همچنین صفات شخصیتی روان‌رنجورخویی به صورت مثبت و توافق‌جویی به صورت منفی استفاده از سازوکارهای دفاعی روان‌رنجور را پیش‌بینی می‌کنند. علاوه بر این برخی از پژوهشگران سعی بر آن داشته‌اند که به بررسی و تبیین رابطه سازوکارهای دفاعی و خودکشی بپردازند. پامپلی و همکاران (۳۶) در پژوهش خود پیشنهاد کردند همچنان که کرامر ۱۹۹۱ بین این سازوکارهای دفاعی و افسردگی ارتباط یافت و همین‌طور، فروید ۱۹۵۷ پیشنهاد کرد که خودکشی زمانی اتفاق می‌افتد که فرد یک ابژه از دست داده را درون فکنی کند و در برابر خود به قصد تنبیه ابژه از دست داده واکنش نشان می‌دهد؛ به نظر می‌رسد که تکیه بر سازوکار دفاعی ناپخته درون فکنی و درون‌ریزی خشم، ممکن است فرد را به سمت ناامیدی و افسردگی و در نهایت خودکشی سوق دهد. در پژوهش‌هایی که توسط رحیمیان بوگر (۳۷) و رحیمیان بوگر و همکاران (۳۸) انجام شد نتایج نشان داد صفت روان‌رنجورخویی برون‌گرایی و سازوکارهای دفاعی پخته، ناپخته و روان‌رنجور اندیشه‌پردازی خودکشی را پیش‌بینی می‌کنند.

از میان مسائل و مشکلات بهداشت عمومی و آسیب‌های اجتماعی، خودکشی یکی از ناتوانی‌ها و معضلات عصر حاضر شناخته شده است (۳۹). همچنان که خودکشی با نشانه‌های روان‌پزشکی بسیاری در ارتباط است، لزوم ارزیابی گسترده و فراگیر عوامل خطر خودکشی (۴۰) و بررسی‌های هر چه بیشتر عوامل زیربنایی تأثیرگذار بر آن از جمله عوامل فردی مانند شخصیت و اندیشه‌پردازی خودکشی بر اهمیت و ضرورت پژوهش حاضر می‌افزاید. با نگاهی بر آن‌چه که عنوان شد شاید بتوان الگویی را طراحی کرد که در آن صفات شخصیت هم به صورت مستقیم و هم غیرمستقیم به واسطه سازوکارهای دفاعی اندیشه‌پردازی خودکشی را پیش‌بینی کند. بنابراین هدف پژوهش حاضر آزمون فرضیه زیر بود:

- صفات پنج عاملی شخصیت به واسطه سازوکارهای دفاعی اندیشه‌پردازی خودکشی را پیش‌بینی می‌کند.

می‌دهند صفات شخصیت از جمله عوامل تعیین‌کننده رفتار و سازوکارهای دفاعی هستند (۲۵-۲۸). سازوکارهای دفاعی خود، کارکردهای ذهنی هستند که به طریقی بر واقعیت سرپوش می‌نهند یا به طرق دیگر محتوای درون ذهن و یا ادراک از واقعیت را تغییر می‌دهند (۲۹) و نقش تعیین‌کننده مهمی در واکنش فرد به تنش و کاهش ناهماهنگی‌های شناختی و تعارض دارند که در غیر این صورت به اضطراب و یا افسردگی شدید منجر می‌شوند. سازوکارهای دفاعی می‌توانند تعادل روانشناختی را با نادیده گرفتن و یا تحریف تکانه‌ها، عواطف و هیجان‌ها حفظ کنند و مدت زمانی را برای سازگاری فرد با به تغییرات ناگهانی در واقعیت یا خودپنداره فراهم آورند (۲۸، ۳۰).

برخی از پژوهشگران الگوی سلسله‌مراتبی از سازوکارهای دفاعی براساس میزان بلوغ یافتگی آنها پیشنهاد کرده‌اند که دفاع‌های پخته^۱ یا سازگارانه، روان‌رنجور و ناپخته را در یک یک پیوستار دربرمی‌گیرد (۳۱). دفاع‌های پخته که بیانگر پختگی «خود» هستند تا حد امکان به شیوه‌ای مؤثر و منطقی کنار آمدن آگاهانه با اضطراب و تنش‌ها را فراهم می‌کنند (۳۲). زمانی که افراد با دفاع‌های روان‌رنجور^۳ که حد وسط این پیوستار قرار دارند ظاهر می‌شوند (۳۳)، با تعارض‌ها یعنی اندیشه‌پردازی، احساسات، تمایلات، خاطرات و ترس‌ها به وضوح و آگاهانه مواجه نمی‌شوند که منجر به کارکرد روان‌رنجور از جمله نگرانی و اضطراب مفرط و عدم کنترل بر موقعیت می‌شود (۳۰، ۳۴). زمانی که دفاع‌های ناپخته^۴ مورد استفاده قرار می‌گیرند افراد به شیوه‌ای ناخودآگاه با تهدیدهای روانی مواجه می‌شوند قادر به دسترسی به تنش‌ها، تکانه‌ها، اندیشه‌ها و عواطف خود نیستند (۳۵) که منجر به تحریف در ادراک از خود و دیگران و اسناد احساسات خصومت‌آمیز به علل بیرونی می‌شود (۳۰، ۳۴).

در این راستا، نتایج پژوهش زندگی و همکاران (۲۶) نشان داد که صفات شخصیتی توافق‌جویی و برون‌گرایی به صورت مثبت می‌توانند استفاده از سازوکارهای دفاعی رشدیافته را پیش‌بینی کنند. یافته‌های مطالعه حاکی از آن بود که صفات شخصیتی روان‌رنجورخویی به صورت مثبت

1. igo
2. mature
3. neurotic
4. immature

روش

طرح پژوهش: روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و الگویابی معادلات ساختاری بود.

آزمودنی‌ها: جامعه آماری این پژوهش شامل تمام شهروندان شهر کرج در زمستان سال ۱۳۹۷ و بهار سال ۱۳۹۸ بود. علاوه بر این، چنین پیشنهاد شده که در پژوهش با رویکرد الگویابی و تحلیل مسیر، نمونه‌ای با حجم ۳۰۰ تا ۴۵۰ نفر ضروری است (۴۱) و بدین ترتیب با در نظر گرفتن احتمال ریزش نمونه و بیش برآورد، حجم نمونه برای پژوهش حاضر ۵۵۰ نفر برآورد شد که به روش نمونه برداری تصادفی دو مرحله‌ای از مراکز تفریحی، فرهنگی و هنری شهر کرج انتخاب شدند. از آنجا که نمی‌توان در روش‌هایی مانند همبستگی همکاری تمام آزمودنی‌هایی را که به‌وسیله نمونه‌برداری تصادفی انتخاب شده‌اند، جلب کرد و با توجه به رعایت موازین اخلاقی و قانونی پژوهش، قبل از اجرای پژوهش رضایت و موافقت آزمودنی‌ها جلب و به‌شیوه نمونه‌برداری داوطلبانه انتخاب شدند. معیارهای ورود به پژوهش شامل (۱) سن بالاتر از ۱۸ سال، (۲) تحصیلات بالای دیپلم، (۳) اقامت در شهر کرج و معیارهای خروج از پژوهش شامل (۱) معلولیت‌های جسمانی و ابتلاء به بیماری‌های مزمن، (۲) مصرف دارو به خاطر وضعیت جسمانی و روانی خود، (۳) بستری شدن در طول سال گذشته به خاطر وضعیت جسمانی و روانی خود، (۴) دریافت روان‌درمانی به‌طور همزمان و در طول یک سال گذشته بود.

ابزار

۱. پرسشنامه پنج عاملی نتو: پرسشنامه پنج عاملی نتو کاستا و مک کری در سال ۱۹۸۹ ساخته شده، شامل ۶۰ گویه است که ۵ خرده مقیاس روان رنجورخویی، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، توافق‌پذیری و وظیفه شناسی را در یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالفم = ۰؛ مخالفم = ۱؛ نظری ندارم = ۲؛ موافقم = ۳؛ تا کاملاً موافقم = ۴ مورد ارزیابی قرار می‌دهد (۴۲). سازندگان اصلی برای این ابزار ضرایب آلفای کرونباخ را در دامنه‌ای از ۰/۶۸ تا ۰/۸۶ و همبستگی این ابزار را با پرسشنامه

شخصیتی چندوجهی مینه‌سوتا^۲ به عنوان شاخصی از روایی مناسب گزارش کردند (۴۳). در ایران گروسی و همکاران (۴۴) برای این ابزار ضرایب همبستگی ۵ خرده‌مقیاس را بین ۰/۵۶ تا ۰/۸۷، ضرایب آلفای کرونباخ را در دامنه‌ای بین ۰/۸۷ تا ۰/۵۶ و همبستگی بین دو نسخه گزارش شخصی و نسخه ارزیابی مشاهده‌گر را در دامنه‌ای بین ۰/۶۶ تا ۰/۴۵ گزارش کردند (۴۴). در پژوهش حاضر ضرایب آلفای کرونباخ برای صفات روان رنجورخویی، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، توافق‌پذیری و وظیفه شناسی به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۷۶، ۰/۷۱، ۰/۷۲ و ۰/۷۵ به دست آمد.

۲. پرسشنامه سازوکارهای دفاعی-۴۰: پرسشنامه سازوکارهای دفاعی-۴۰ اندروز و همکاران در سال ۱۹۹۳ ساخته شده و شامل ۴۰ گویه است که ۲۰ سازوکار دفاعی را در سه سطح پخته، روان‌رنجور و ناپخته را در یک طیف ۹ درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم = ۱ تا کاملاً موافقم = ۹ مورد ارزیابی قرار می‌دهد (۴۵). اندروز و همکاران (۴۵) ضرایب آلفای کرونباخ را برای خرده مقیاس‌های پخته، روان‌رنجور و ناپخته در دو گروه سالم و اضطرابی به ترتیب ۰/۶۸، ۰/۵۸ و ۰/۸۰ گزارش کردند. در پژوهش اندروز و همکاران (۱۹۹۳) بیماران دچار اختلال‌های اضطرابی نسبت به افراد سالم تفاوت معناداری را در سازوکارهای پخته ($F=0/95, P<0/05$)، روان‌رنجور ($F=0/40, P<0/05$) و ناپخته ($F=0/44, P<0/05$) نشان دادند. در ایران حیدری‌نسب و همکاران (۴۶) برای این ابزار ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱ و ۰/۸۷ و همبستگی این ابزار را با ویژگی‌های شخصیتی براساس پرسشنامه تجدیدنظر شده شخصیت نتو^۳ به‌عنوان شاخصی از روایی این ابزار رضایت بخش گزارش کردند.

۳. پرسشنامه اندیشه‌پردازی خودکشی بک^۴: پرسشنامه اندیشه‌پردازی خودکشی ساخته بک و همکاران در سال ۱۹۷۹ برای سنجش میزان مستعد بودن فرد به خودکشی ساخته شده و شامل ۱۹ گویه است که در یک طیف لیکرت سه درجه‌ای از ۰ تا ۲ نمره‌گذاری می‌شود (۴۷). بک و

2. Minnesota Multiphasic Personality Inventory (MMPI)

3. Defense Style Questionnaire-40

4. Neo Personality Inventory-Revised

5. Beck Scale for Suicide Ideation

1. NEO Five-Factor Inventory

نفر (۱۰/۵ درصد) دکتری بود و ۱ نفر تحصیلات خود را گزارش نکرده بود. به لحاظ وضعیت تأهل ۲۳۷ نفر (۴۳/۱ درصد) مجرد، ۲۴۴ نفر (۴۴/۴ درصد) متأهل و ۲۲ نفر (۴/۰ درصد) مطلقه بودند و ۴۷ نفر (۸/۵ درصد) وضعیت تأهل خود را مشخص نکرده بودند. در پژوهش حاضر ۳۴۶ نفر (۶۲/۹ درصد) شاغل و ۱۵۴ نفر (۲۹ درصد) غیرشاغل بودند و ۵۰ نفر (۹/۱ درصد) نیز وضعیت شغلی خود را گزارش نکرده بودند. در پژوهش حاضر ۱۰۶ نفر (۱۹/۲۷ درصد) وضعیت اقتصادی اجتماعی خود را ضعیف، ۱۸۴ نفر (۳۳/۴۵ درصد) وضعیت اجتماعی - اقتصادی خود را متوسط، ۹۶ نفر (۱۷/۴۵ درصد) وضعیت اجتماعی - اقتصادی خود را بالاتر از متوسط و ۶۰ نفر (۱۰/۹۰ درصد) وضعیت اجتماعی - اقتصادی خود را بالا گزارش کرده بودند و ۱۰۴ نفر (۱۸/۹۰ درصد) وضعیت اجتماعی - اقتصادی خود را گزارش نکرده بودند.

جدول ۱ نشان می‌دهد صفت روان‌رنجورخویی ($r=0/304$ ، $P<0/01$) رابطه مثبت و صفات برون‌گرایی ($r=-0/172$ ، $P<0/01$)، گشودگی به تجربه ($r=-0/161$ ، $P<0/01$)، توافق‌پذیری ($r=-0/158$ ، $P<0/01$) و وظیفه‌شناسی ($r=-0/256$ ، $P<0/01$) رابطه‌ای منفی با اندیشه‌پردازی خودکشی دارند. همچنین سازوکارهای دفاعی پخته ($r=-0/223$ ، $P<0/01$) رابطه‌ای منفی و سازوکارهای دفاعی روان‌رنجور ($r=0/289$ ، $P<0/01$) و ناپخته رابطه‌ای مثبت با اندیشه‌پردازی خودکشی دارند.

جدول ۲ نشان می‌دهد توزیع داده‌ها برای هر یک از متغیرهای پژوهش طبیعی است. همچنین ارزیابی شاخص‌های مربوط به ضریب تحمل و عامل تورم واریانس نشان داد پدیده هم خطی بودن در متغیرهای پژوهش رخ نداده است. نتایج تحلیل نشان داد که به‌استثنای شاخص برازندگی GFI دیگر شاخص‌های برازندگی از برآزش قابل قبول الگوی پژوهش با داده‌های گردآوری شده حمایت نمی‌کند ($\chi^2/df=34/04$ ، $CFI=0/796$ ، $GFI=0/957$ ، $AGFI=0/350$ و $RMSEA=0/256$). به همین دلیل بین خطاهای دو نشانگر سازوکارهای دفاعی ناپخته و روان‌رنجور در مرحله اول و بین خطاهای دو نشانگر سازوکارهای دفاعی ناپخته و پخته در مرحله دوم

همکاران (۴۸) برای این ابزار ضریب آلفای کرونباخ $0/96$ و همبستگی این ابزار را با مقیاس افسردگی بک را در بیماران سرپایی و بستری به ترتیب $0/62$ و $0/53$ و همبستگی این ابزار را با مقیاس ناامیدی بک را در بیماران سرپایی و بستری به ترتیب $0/75$ و $0/64$ گزارش کردند. در ایران انیسی و همکاران (۴۹) برای این ابزار ضریب آلفای کرونباخ $0/95$ و همبستگی این ابزار را با پرسشنامه سلامت عمومی $0/76$ به عنوان شاخصی از روایی مناسب گزارش کردند. اصفهانی و همکاران (۵۰) برای این ابزار ضریب آلفای کرونباخ $0/82$ و همبستگی این ابزار را با خرده مقیاس افسردگی سیاهه تجدیدنظر شده نشانه‌های روانی - 90 در نمونه‌هایی شامل 535 نفر و 51 نفر به ترتیب برابر با $0/57$ و $0/50$ گزارش کردند. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای این ابزار $0/89$ به دست آمد.

روند اجرای پژوهش: پس از انتخاب داوطلبان شرکت‌کننده‌ها و توضیح اهداف پژوهش و کسب رضایت آگاهانه آنها، شرکت‌کننده‌ها به صورت فردی و تنها در حضور پژوهشگر به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند. پژوهشگر در زمان تکمیل پرسشنامه‌ها حضور داشت تا به سؤال‌های احتمالی شرکت‌کننده‌ها و هرگونه ابهامات در متن و دستورالعمل پرسشنامه‌ها پاسخ دهد. پرسشنامه‌ها در پاکت‌هایی به شرکت‌کننده‌ها تحویل و در همان پاکت‌ها بازپس گرفته می‌شد. بدین ترتیب شرایط یکسانی برای پاسخ‌گویی به پرسشنامه‌ها برای همه فراهم شد. پس از حذف 40 پرسشنامه مخدوش و 4 شرکت‌کننده پرت، جهت تحلیل داده‌ها از روش الگویابی معادلات ساختاری و نرم‌افزار آموس^۱ و برآورد بیشینه احتمال^۲ استفاده شد.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر میانگین و انحراف معیار سن شرکت‌کننده‌های پژوهش $31/03$ و $8/46$ بود. در پژوهش حاضر 207 مرد ($37/64$ درصد) و 241 زن ($43/82$) شرکت داشتند و 102 نفر ($18/54$ درصد) جنسیت خود را مشخص نکرده بودند. به لحاظ تحصیلات 32 نفر دیپلم ($5/8$ درصد)، 130 نفر فوق دیپلم ($23/6$ درصد)، 71 نفر لیسانس ($12/9$ درصد)، 258 نفر فوق لیسانس ($46/9$ درصد) و 58

1. Amos

2. Maximum Likelihood

کوواریانس ایجاد و بدین ترتیب الگوی ساختاری اصلاح شد. گردآوری شده برازش مطلوب دارد ($\chi^2/df=3/66$) و

AGFI=0/928، GFI=0/997، CFI=0/989 و

(RMSEA=0/073).

جدول ۳ نشان می‌دهد در نهایت شاخص‌های برازندگی حاصل شد که نشان داد الگوی پژوهش نیز با داده‌های

جدول (۱) ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱. روان‌رنجور خوبی	-								
۲. برون‌گرایی	-0/252**	-							
۳. گشودگی به تجربه	-0/244**	0/113*	-						
۴. توافق‌پذیری	-0/003	0/055	0/081	-					
۵. وظیفه‌شناسی	-0/114**	0/187**	0/253**	0/179**	-				
۶. سازوکار دفاعی - پخته	-0/072	0/082	-0/033	-0/036	0/155**	-			
۷. سازوکار دفاعی - روان‌رنجور	0/277**	-0/035	-0/063	-0/149**	-0/160**	0/082	-		
۸. سازوکار دفاعی - ناپخته	0/236**	-0/025	-0/104*	-0/066	-0/194**	0/185**	0/423**	-	
۹. اندیشه‌پردازی خودکشی	0/304**	-0/172**	-0/161**	-0/158**	-0/256**	-0/223**	-0/289**	0/314**	-

**P<0/01، *P<0/05

جدول (۲) چولگی، کشیدگی، ضریب تحمل و تورم واریانس متغیرهای پژوهش

متغیر	چولگی	کشیدگی	ضریب تحمل	تورم واریانس
۱. روان‌رنجور خوبی	-0/244	-0/878	0/683	1/464
۲. برون‌گرایی	0/012	-0/490	0/764	1/308
۳. گشودگی	0/290	0/294	0/842	1/188
۴. توافق‌پذیری	0/255	0/803	0/899	1/113
۵. وظیفه‌شناسی	-0/117	-0/347	0/800	1/249
۶. سازوکار دفاعی - پخته	0/164	-0/180	0/712	1/404
۷. سازوکار دفاعی - روان‌رنجور	-0/277	-0/303	0/711	1/406
۸. سازوکار دفاعی - ناپخته	0/387	-0/421	0/568	1/760
۹. اندیشه‌پردازی خودکشی	0/690	-0/687	-	-

جدول (۳) شاخص‌های الگوی ساختاری

شاخص‌های برازندگی	مقدورکا	df	مقدورکای هنجار شده	مجلدورات تقریب ^۱	ریشه خطای میانگین	شاخص نکوینی برازش ^۲	شاخص تعدیل شده ^۳	شاخص برازندگی تطبیقی ^۴
الگوی ساختاری	102/11	3	34/04	0/256	0/957	0/350	0/796	
اصلاح اول بین خطاهای سازوکارهای ناپخته و روان‌رنجور	29/60	2	14/80	0/165	0/988	0/719	0/943	
اصلاح دوم بین خطاهای سازوکارهای ناپخته و پخته	3/66	1	3/66	0/073	0/997	0/928	0/989	
نقاط برش قابل قبول	P>0/05	-	<3	<0/08	<0/95	<0/90	<0/95	

1. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)
2. Goodness of Fit Index (GFI)
3. Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)
4. Comparative Fit Index (CFI)

جدول (۴) ضرایب مسیر کل، مستقیم و غیرمستقیم

ضریب مسیر مستقیم				ضریب مسیر کل				مسیرها
sig	β	SE	b	sig	β	SE	b	
۰/۰۰۱	۰/۱۵۳	۰/۰۵۹	۰/۲۳۶	۰/۰۰۱	۰/۲۵۷	۰/۰۶۰	۰/۳۹۶	روان رنجور خوبی
۰/۰۶۰	-۰/۰۷۵	۰/۰۷۱	-۰/۱۳۲	۰/۱۳۶	-۰/۰۶۲	۰/۰۷۳	-۰/۱۰۹	برون‌گرایی
۰/۲۶۹	-۰/۰۴۲	۰/۰۷۶	-۰/۰۸۵	۰/۳۸۴	-۰/۰۳۴	۰/۰۷۹	-۰/۰۶۹	گشودگی
۰/۰۰۱	-۰/۱۰۵	۰/۰۹۰	-۰/۲۳۳	۰/۰۰۳	-۰/۱۱۵	۰/۰۹۰	-۰/۲۵۵	توافق‌پذیری
۰/۰۳۱	-۰/۰۸۹	۰/۰۵۹	-۰/۱۳۱	۰/۰۰۱	-۰/۱۸۵	۰/۰۵۶	-۰/۲۷۲	وظیفه‌شناسی
-	-	-	-	۰/۰۰۱	۰/۲۳۵	۰/۰۱۸	۰/۰۹۷	سازوکار ناپخته
-	-	-	-	۰/۰۰۱	-۰/۲۴۸	۰/۰۴۳	-۰/۲۶۲	سازوکار پخته
-	-	-	-	۰/۰۰۱	۰/۱۳۰	۰/۰۳۹	۰/۱۳۷	سازوکار روان رنجور

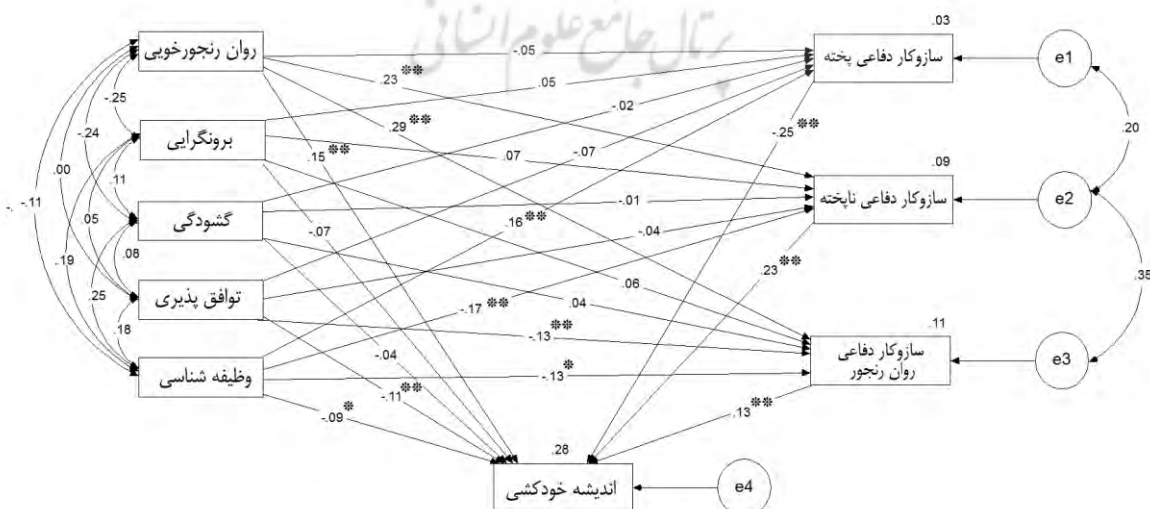
جدول (۵) ضرایب مسیر غیرمستقیم

sig	β	SE	b	مسیرها
۰/۰۰۱	۰/۱۰۴	۰/۰۳۳	۰/۱۶۰	روان رنجور خوبی ← سازوکارهای دفاعی ← اندیشه‌پردازی خودکشی
۰/۴۵۱	۰/۰۱۳	۰/۰۳۱	۰/۰۲۳	برون‌گرایی ← سازوکارهای دفاعی ← اندیشه‌پردازی خودکشی
۰/۶۳۵	۰/۰۰۸	۰/۰۳۵	۰/۰۱۶	گشودگی ← سازوکارهای دفاعی ← اندیشه‌پردازی خودکشی
۰/۵۸۶	-۰/۰۱۰	۰/۰۴۰	-۰/۰۲۲	توافق‌پذیری ← سازوکارهای دفاعی ← اندیشه‌پردازی خودکشی
۰/۰۰۱	-۰/۰۹۶	۰/۰۳۳	-۰/۱۴۱	وظیفه‌شناسی ← سازوکارهای دفاعی ← اندیشه‌پردازی خودکشی

جدول ۴ نشان می‌دهد ضریب مسیر کل بین سازوکار دفاعی ناپخته (P<۰/۰۱، $\beta=۰/۲۳۵$) و سازوکار دفاعی روان رنجور (P<۰/۰۱، $\beta=۰/۱۳۰$) با اندیشه‌پردازی خودکشی منفی و در سطح ۰/۰۵ معنادار بود.

جدول ۵ نشان می‌دهد ضریب مسیر غیرمستقیم بین صفت روان رنجور خوبی با اندیشه‌پردازی خودکشی (P<۰/۰۱، $\beta=۰/۱۰۴$) مثبت و در سطح ۰/۰۱ معنادار بود. همچنین ضریب مسیر غیرمستقیم بین صفت وظیفه‌شناسی و اندیشه‌پردازی خودکشی منفی و در سطح ۰/۰۱ معنادار بود (P<۰/۰۱، $\beta=-۰/۰۹۶$).

جدول ۴ نشان می‌دهد ضریب مسیر کل بین سازوکار دفاعی ناپخته (P<۰/۰۱، $\beta=۰/۲۳۵$) و سازوکار دفاعی روان رنجور (P<۰/۰۱، $\beta=۰/۱۳۰$) با اندیشه‌پردازی خودکشی مثبت و در سطح ۰/۰۱ معنادار بود. همچنین ضریب مسیر کل بین سازوکار دفاعی پخته و اندیشه‌پردازی خودکشی (P<۰/۰۱، $\beta=-۰/۲۴۸$) منفی و در سطح ۰/۰۱ معنادار بود. ضریب مسیر مستقیم صفات روان رنجور خوبی با اندیشه‌پردازی خودکشی مثبت و در سطح ۰/۰۱ و صفات توافق‌پذیری و

شکل (۱) الگوی ساختاری تبیین روابط صفات شخصیت، سازوکارهای دفاعی و اندیشه‌پردازی خودکشی

تظاهرات منفی را با خود به دنبال دارد، صفت وظیفه‌شناسی نیز صفتی است که تظاهرات مثبت آن در همه شرایطی کاملاً برجسته است، اما چه بسا صفت توافق‌پذیری اگرچه که طبق تعاریف تظاهرات مثبت را در بردارد و انتظار می‌رود این افراد به سازوکارهای دفاعی پخته‌تری متوسل شوند اما این نیز امکان‌پذیر است که توافق‌پذیری زیاد در برخی از شرایط به پیامدهای منفی از جمله سوءاستفاده دیگران از فرد می‌انجامد و در چنین شرایطی فرد به ناچار به سازوکارهای دفاعی ناسازگارانه نظیر انکار و یا دلیل تراشی جهت اجتناب یا توجیه شرایط متوسل می‌شود و از این‌رو استفاده افراد توافق‌پذیر از سازوکارهای دفاعی در طیفی نامشخص قرار دارد.

در تبیین نقش واسطه‌گری سازوکارهای دفاعی در رابطه بین صفات شخصیتی روان‌رنجورخویی و وظیفه‌شناسی با اندیشه‌پردازی خودکشی می‌توان گفت ویژگی‌های شخصیتی، بر شکل‌گیری و رشد توانمندی‌های مرتبط با سازوکارهای دفاعی از دوران کودکی تأثیر می‌گذارد. صفات شخصیت پیش‌آمادگی استفاده از سازوکارهای دفاعی رشدنایافته و ناسازگارانه را فراهم می‌آورد (۲۷). کودکان در جریان رشد با روابط متعارضی که با والدین خود تجربه می‌کنند، حس امنیت خود را از دست می‌دهند و در عوض رشد آگاهی هیجانی و راهبردهای تنظیم هیجانی مؤثر با اجتناب از محرک‌های برانگیزنده تنش‌های بین‌فردی بر دفاع‌های بیشتری تکیه می‌کنند (۵۱). ابعاد شخصیت و کارکردهای دفاعی با قدرت تحمل آشفتگی‌های روانشناختی و جسمانی در ارتباط است و بنابراین بر مقابله مؤثر با متکی شدن بر انعطاف‌پذیری شناختی و ظرفیت فرد برای تحمل پریشانی اثرگذار است (۲۸، ۵۲). شخصیت روان‌رنجورخو و سبک شناختی نشخواری و خودسرزنش‌گرانه و راهبردهای مقابله‌ای منفعلانه، ادراک موقعیتی و هیجانی فرد، تصمیم‌گیری و متعاقباً رفتار او را تحت تأثیر قرار می‌دهد و رویدادهای تنش‌زا برای این افراد غیرقابل تحمل ارزیابی می‌شوند، از منظر این افراد مدیریت این رویدادها دشوار می‌نماید و الگویی از بیماری‌پذیری ارثی - تنش به همراه حس شکست خوردن و در دام افتادن را در مقابل رفتار خودکشی‌گرا فراهم می‌آورد (۲۳، ۵۳-۵۵).

شکل ۱ نشان می‌دهد مجذور همبستگی‌های چندگانه برای اندیشه‌پردازی خودکشی برابر با ۰/۲۸ به دست آمده است، بدین معنا که صفات شخصیت و سازوکارهای دفاعی ۲۸ درصد از واریانس اندیشه‌پردازی خودکشی را تبیین می‌کنند.

بحث

نتایج پژوهش حاضر نشان داد سازوکارهای دفاعی پخته به صورت منفی، ناپخته و روان‌رنجور به صورت مثبت و مستقیم اندیشه‌پردازی خودکشی را پیش‌بینی می‌کنند. از میان صفات شخصیت روان‌رنجورخویی به صورت مثبت و توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی به صورت منفی اندیشه‌پردازی خودکشی را پیش‌بینی می‌کنند. سازوکارهای دفاعی روان‌رنجور و ناپخته رابطه بین صفت روان‌رنجورخویی و اندیشه‌پردازی خودکشی را به صورت مثبت و رابطه بین صفت وظیفه‌شناسی و اندیشه‌پردازی خودکشی را به صورت منفی و معنادار میانجی‌گری می‌کنند. همچنین سازوکارهای دفاعی پخته رابطه بین صفت وظیفه‌شناسی و اندیشه‌پردازی خودکشی را به صورت مثبت و معنادار میانجی‌گری می‌کند. نتایج این پژوهش در خصوص پیش‌بینی اندیشه‌پردازی خودکشی براساس سازوکارهای دفاعی با پژوهش‌های رحیمیان بوگر (۳۷)؛ رحیمیان بوگر و همکاران (۳۸)؛ زندی و همکاران (۲۶)؛ پامپیلی و همکاران (۳۶) براساس صفت روان‌رنجورخویی با پژوهش‌های بیرامی و همکاران (۱۳)؛ رستمی و همکاران (۱۴)؛ روشندل و همکاران (۱۵)؛ دی‌شانگ و همکاران (۸)؛ حاتمی (۱۶)؛ میری و شیرازی (۱۷)؛ برتچی و همکاران (۱۸)؛ بلومل و همکاران (۱۹)؛ سزاس و همکاران (۲۰)؛ کربی (۲۱)؛ مک‌کان (۲۲)؛ ولتینگ (۲۳)؛ براساس صفت توافق‌پذیری با پژوهش‌های رستمی و همکاران (۱۴)؛ روشندل و همکاران (۱۵)؛ دی‌شانگ و همکاران (۸)؛ حاتمی (۱۶)؛ میری و شیرازی (۱۷)؛ مک‌کان (۲۲)؛ و براساس صفت وظیفه‌شناسی با پژوهش‌های بیرامی و همکاران (۱۳)؛ رستمی و همکاران (۱۴)؛ روشندل و همکاران (۱۵)؛ دی‌شانگ و همکاران (۸)؛ برتچی و همکاران (۱۸)؛ بلومل و همکاران (۱۹)؛ سزاس و همکاران (۲۰)؛ کربی (۲۱)؛ ولتینگ (۲۳)، هم راستاست.

در خصوص تبیین عدم معناداری رابطه غیرمستقیم صفت توافق‌پذیری به واسطه سازوکارهای دفاعی شاید بتوان گفت صفت روان‌رنجورخویی صفتی است که در هر شرایطی

وظیفه‌شناسی و وجدان‌گرایی قدرت کنترل تکانه‌ها به شکل مطلوب جامعه است که احساس شایستگی را موجب می‌شود. همچنین شخصیت وظیفه‌شناس تسهیل‌کننده رفتار تکلیف‌محور و هدف‌محور است که ویژگی‌هایی مانند تفکر قبل از عمل، به تأخیراندازی ارضای خواسته‌ها و تکانه‌ها، رعایت قوانین، هنجارها و سازماندهی و اولویت‌بندی تکالیف را در برمی‌گیرد (۵۶، ۵۷). افرادی که میزان پایینی از وظیفه‌شناسی دارا هستند خودکارآمدی پایین و ناامیدی و تکانشگری بالا؛ فقدان راهبردهای مقابله‌ای فعال و مقابله مسئله‌مدار و بازسازی شناختی (۲۳، ۵۸) و رفتارهایی مبنی بر بی‌عقیده بودن به توانایی‌ها و احساس شایستگی را بروز می‌دهند و در نتیجه پرخاشگری و عصبانیت در این افراد به میزان بیشتری مشاهده می‌شود (۵۹) و این ویژگی‌ها احتمال رفتار خودتنبیهی و خشم را نسبت به خود نیز افزایش می‌دهد.

علاوه بر این، بی‌ثباتی عاطفی که تجربه هیجان‌های منفی را موجب می‌شود (۶۰)، عاطفه‌پذیری منفی (۶۱) و پاسخ‌دهی هیجانی از جمله مشکلات زیربنایی افراد روان‌رنجورخو است (سانگ و شی، ۲۰۱۷). ویژگی شخصیتی روان‌رنجورخویی نگرانی‌ها، ترس‌ها و اضطراب‌هایی را بر فرد تحمیل می‌کند و فرصت‌های تحولی بالقوه را برای یادگیری مهارت‌های تنظیم هیجان‌ها در چارچوب روابط اجتماعی از فرد سلب می‌کند و توانایی‌های فرد را برای مواجهه مؤثر با موقعیت‌های تنش‌زا و حل کارآمد تعارض‌ها تضعیف می‌کند. صفت شخصیتی وظیفه‌شناسی که در چارچوب یک فرآیند تحولی به‌نجار پدید آمده، فرصت‌های تحولی را برای انسجام دادن یادگیری‌های اجتماعی و شکل‌گیری الگوهای شناختی، عاطفی و رفتاری کارآمد در فرد فراهم می‌سازد که موجب رشد مهارت خودتنظیم‌گری در افراد می‌شود. در نتیجه با متوسل شدن به سازوکارهای دفاعی رشدیافته این امکان را برای خود فراهم می‌سازد تا در مواجهه با موقعیت‌های بحرانی و تنش‌زا بتواند به شیوه‌ای کارآمد و مطلوب مقابله کند (۶۲).

دفاع‌ها سازوکارهای روانی ناهشیاری هستند که به سمت هر دو فشارهای ناشی از تکانه‌های درونی و فشارهای بیرونی به ویژه فشارهایی که عزت نفس و خودپنداره فرد را تهدید می‌کنند و ممکن است با یکپارچگی آنها با آگاهی هشیار

ساختار شخصیتی فرد در هم شکنند، هدایت می‌شوند. در حالی که سازوکارهای دفاعی در توالی رشدی مشخصی به وجود می‌آیند و کارکردی از رشد شخصیت سالم هستند اگر بیش از حد مورد استفاده قرار گیرند. سازوکارهای دفاعی که بالغ‌تر هستند، مستلزم توانایی بیشتر برای سازگاری با واقعیت هستند، به طوری که می‌توانند به طور مؤثر احساسات تهدیدکننده را بدون تحریف واقعیت از بین ببرند. دفاع‌های نابالغ یا حتی ابتدایی با تغییر شدید محتوای ذهنی دردناک و یا تحریف افراطی از واقعیت خارجی مشخص می‌شود (۲۷). سازوکارهای دفاعی، تنظیم‌کننده‌های خودکاری هستند که برای کاهش ناهماهنگی شناختی و به حداقل رساندن تغییرات ناگهانی در واقعیت درونی و بیرونی از طریق تأثیرگذاری بر چگونگی ادراک حوادث تهدیدکننده وارد عمل می‌شوند (۵۲). اختلال در سازوکارهای دفاعی، می‌تواند نقص و نارسایی در شناسایی و ابراز هیجان‌ها را در پی داشته باشد (۶۳). در عین حال ظرفیت تنظیم هیجانی شخص موجب افزایش کارکرد «ایگو» می‌شود که انطباق روانشناختی را منعکس می‌کند (۶۴). عاطفه بخشی از سیستم هشداردهنده بسیار ابتدایی است که خود شخص و دیگران را از حالتی که در حال «خود» تجربه می‌کند، آگاه می‌سازد. عاطفه پاسخی سریع و واکنشی به شدت خودکار است که تا حدودی تحت نظارت «ایگو» و سازوکارهای دفاعی قرار دارد. وجود و شدت عاطفه این حقیقت را آشکار می‌سازد که عنصر ذهنی مهمی «خود» را درگیر خود کرده است و عاطفه هماهنگ با آن ظهور کرده و در فهم آن چه که در ذهن فرد می‌گذرد کمک‌کننده است (۶۵).

سازوکارهای دفاعی که هم به صورت صفت در نظر گرفته شده‌اند و هم به صورت حالت موقتی. زمانی که استرس‌زاهای بالقوه زندگی بزرگسالی را تهدید می‌کند سازوکارهای دفاعی فعال می‌شوند (۳۴). عواطف منفی نظیر اضطراب، احساس گناه، غم، ترس و یا شرم از تعارض‌های ناهشیار ناشی می‌شوند و کارکرد آنها راه‌اندازی دفاع‌ها است (۶۶). تکانه‌های پرخاشگری با تغییر شکل و حذف و اجتناب از هیجان‌های دردآور نظیر گناه، شرمساری، آسیب و یا نگرانی از آگاهی از شخص محافظت می‌کنند. سازوکارهای مقابله و تنظیم هیجانی ناسازگارانه برای محافظت از هیجان‌های دردآور به کار می‌روند (۶۵). از نظر کولمن (۶۷) سازوکارهای دفاعی

شود که به موجب آن «ایگو» از مواجهه با محرک‌های آسیب‌زننده بالقوه در آینده اجتناب می‌کند (۷۴)، بدین ترتیب وقوع اضطراب در قالب یک نشانه باعث استفاده از سازوکارهای دفاعی می‌شود (۲۹). براساس مفهوم «تکرار اجباری» که فروید مطرح کرد انسان به هر وسیله‌ای حتی رنج دیدن و پرخاش نسبت به «ایگو» حاضر است از این محرک‌های آسیب‌زننده و آسیب‌های دوباره و دوباره اجتناب کند. بدین ترتیب فروید پیشنهاد کرد تجارب آسیب‌زا می‌توانند اشخاص را تسلیم نشانه‌های بالقوه از آسیب‌های محتمل سازد و بدین ترتیب اقدامات خودکشی‌گرایانه در این دیدگاه دفاعی است که برای اجتناب از آسیب‌پذیری صورت می‌گیرد (۷۴).

در یک جمع‌بندی، عواطفی نظیر احساس شرم و گناه که هم از تعارض‌های ناهشیار ناشی می‌شوند و هم از سبک نشخواری و خودسرزنش‌گری در شخصیت‌های روان‌رنجور و ناتوانی در به تأخیر انداختن ارضای خواسته‌ها و تکانه‌ها در شخصیت‌هایی که از وظیفه‌شناسی بالایی برخوردار نیستند موجب متوسل شدن شخص به سازوکارهای دفاعی مختلف می‌شوند. سازوکارهای دفاعی برای تنظیم هیجانی و محافظت از هیجان‌های دردآور نظیر احساس شرم و گناه و تکانه‌های پرخاش‌گرانه به کار می‌روند و از آگاهی از شخص محافظت می‌کنند. افراد خودکشی‌گرا که از دفاع‌های ناسازگارانه استفاده می‌کنند یا از عواطف ناخوشایند درونی اجتناب می‌کنند با گذشت زمان ناچاراً به دلیل رفتارهایی که از خود بروز می‌دهند با شدت بیشتری با این عواطف روبرو شده و از آنجا که از توانایی مقابله انطباقی و سازگار برخوردار نیستند و به تنش‌ها پاسخ‌های مناسبی نمی‌دهند، خشم را متوجه خود ساخته و درگیر اندیشه‌پردازی خودکشی می‌شوند. براساس نتایج حاصل از پژوهش حاضر از آنجا که نمونه مورد بررسی را در پژوهش حاضر افراد غیربالینی تشکیل می‌دادند به مسئولین، بالینگران و درمانگران پیشنهاد می‌شود، آموزش‌های همگانی و همین‌طور خدمات بهداشت و سلامت روان را طوری ترتیب دهند که افراد خودکشی‌گرا با اندیشه‌پردازی و اقدامات خودکشی بتوانند به طور رایگان و به سهولت از این خدمات بهره‌گیرند و با سنجش سنخ شخصیتی و پیش‌آمادگی‌های این افراد و همین‌طور سازوکارهای درمان‌هایی متناسب با این عوامل خطر به آنها

الگویی از احساسات، تفکر و رفتارهایی است که در پاسخ به ادراک خطر روانی برانگیخته می‌شوند و فرد را به اجتناب از آگاهی هشیار یا تعارض‌های درونی یا اضطرابی برخاسته از آمل و آرزوها قادر می‌سازد. به طور کلی سازوکارهای دفاعی که ناهشیار، غیرارادی، مقاوم و خودکار هستند از طریق اجتناب و یا شیوه‌ای خاص از مواجهه با تعارض‌های درونی، شرایط روانی را سازمان و بقاء می‌بخشند (۶۷). دفاع‌ها، تلاش‌هایی هستند که در رویارویی با تعارض روانی صورت می‌گیرند و رفتارهای مقابله‌ای ارادی را تسهیل می‌نمایند و از این جهت قطعات زیربنایی شخصیت بزرگسال هستند که کارکرد اجتماعی - هیجانی فرد را رقم می‌زنند (۶۸). با این وجود استفاده نامناسب و افراطی از آنها می‌تواند از پاسخ‌های مقابله‌ای مفید جلوگیری به عمل آورد به طوری که مقابله هیجانی و اجتنابی با نشانه‌های افسردگی و اضطراب و خصومت بیشتر در ارتباط است. راهبردهای مقابله‌ای که گسستگی و تجزیه و اجتناب از تفکر درباره مشکلات و انکار آن‌ها را در شرایط تنش‌زا در برمی‌گیرند با افزایش متناقض اندیشه‌های سرکوب شده همراه است (۶۹). در دو سازوکار روان‌رنجور و ناپخته افراد از تجربه احساس‌های خویش اجتناب می‌کنند، اما این به معنای از بین رفتن آن احساس نیست و احساس نادیده گرفته شده، خود را در قالب رفتارهایی نشان می‌دهد که در برخی مواقع خارج از کنترل است (۷۰). درحالی که، سازوکارهای دفاعی پخته با واقعیت آزمایی خوب و پاسخ‌دهی مناسب و سازنده به مشکلات مرتبط هستند (۳۴). استفاده کم‌تر از دفاع‌های سازگارانه، مقابله غیرانطباقی، ناتوانی در تنظیم هیجان‌ها و بی‌ثباتی هیجانی را شامل می‌شود که کنترل‌ناپذیری هیجانی و رفتاری نظیر خشم و پرخاش‌گری را نتیجه می‌دهند. افرادی که از دفاع‌های ناسازگارانه بیشتری استفاده می‌کنند احتمالاً خشم بیشتری را نسبت به خود ابراز می‌کنند و از خود اجتناب و انکار را که موجب افزایش تجربه هیجان‌های منفی می‌شوند به‌عنوان راهی برای مقابله با تنش نشان می‌دهند زیرا فاقد ابزارهای لازم برای درگیر شدن در راهبردهای مقابله‌ای انطباقی‌تر هستند (۷۱-۷۳).

فروید ۱۹۲۶ الگویی آسیب‌شناختی ارائه داد که در آن رویدادهای آسیب‌زا که در آن‌ها شخص احساس درماندگی را تجربه می‌کند که با اضطراب در هم شکننده مشخص می‌

می‌خورد ممکن است این افراد به دلایل مختلف از جمله ترس از برچسب خوردن، عدم تمکین مالی و اراده کافی برای درمان به مراکز درمانی و متخصصین روانشناس و روان‌پزشک مراجعه نکرده باشند که این امر موجب عدم پذیرش هر چه بیشتر مشکلات و انکار در این افراد شود و بدین صورت نتایج پژوهش را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد.

منابع

1. De Leo D, Kryszynska K. Suicide and Self-directed Violence. In: Quah SR, editor. International Encyclopedia of Public Health (Second Edition). Oxford: Academic Press. 2017; 115-23.
2. Gao J, Cheng Q, Duan J, Xu Z, Bai L, Zhang Y, et al. Ambient temperature, sunlight duration, and suicide: A systematic review and meta-analysis. *Science of The Total Environment*. 2019; 646: 1021-9.
3. Ngwenja J, Hosany Z, Sibindi I. Suicide: a concept analysis. *Journal of Public Health*. 2017; 25(2): 123-34.
4. Ronzitti S, Kraus SW, Hoff RA, Clerici M, Potenza MN. Problem-gambling severity, suicidality and DSM-IV Axis II personality disorders. *Addictive behaviors*. 2018; 82: 142-50.
5. Turecki G, Brent DA. Suicide and suicidal behaviour. *Lancet*. 2016; 387(10024): 1227-39.
6. Rogers ML, Ringer FB, Joiner TE. The association between suicidal ideation and lifetime suicide attempts is strongest at low levels of depression. *Psychiatry research*. 2018; 270: 324-8.
7. Nock MK, Borges G, Bromet EJ, Cha CB, Kessler RC, Lee S. Suicide and suicidal behavior. *Epidemiol Rev*. 2008; 30: 133-54.
8. DeShong HL, Tucker RP, O'Keefe VM, Mullins-Sweatt SN, Wingate LR. Five factor model traits as a predictor of suicide ideation and interpersonal suicide risk in a college sample. *Psychiatry research*. 2015; 226(1): 217-23.
9. South SC, Jarnecke AM, Vize CE. Sex differences in the Big Five model personality traits: A behavior genetics exploration. *Journal of Research in Personality*. 2018; 74: 158-65.
10. Klamer S, Schwarz L, Kruger O, Koch K, Erb M, Scheffler K, et al. Association between Neuroticism and Emotional Face Processing. *Sci Rep*. 2017; 7(1): 17669.
11. Tov W, Nai ZL, Lee HW. Extraversion and Agreeableness: Divergent Routes to Daily Satisfaction With Social Relationships. *J Pers*. 2016; 84(1): 121-34.
12. Jourdy R, Petot J-M. Relationships between personality traits and depression in the light of the "Big Five" and their different facets. *L'Évolution Psychiatrique*. 2017; 82(4): e27-e37.
13. Bairami M, Eghbali A, Gholizadeh H. Interaction between personality factors and depression symptoms, hopelessness and suicidal ideation among students. *Medical Journal of Tabriz*

ارائه دهند به طوری که بستری را فراهم بیاورند که آگاهی فرد را نسبت به تجارب درونی و بیرونی و چگونگی پاسخ دهی به آنها بالا ببرند و بدین ترتیب فرد بتواند بدون استفاده از سازوکارهای دفاعی ناسازگارانه و اجتناب با پذیرش این تجارب آنها را یکپارچه کند و به مقابله سازگار و انطباقی با آنها بپردازد.

در تبیین توان ضعیف ضرایب پیش‌بینی به دست آمده در پیش‌بینی اندیشه‌پردازی خودکشی می‌توان گفت همچنان که پیش‌تر نیز به آن اشاره شده است، خودکشی پدیده‌ای چندعلیتی است و عوامل عوامل بیولوژیکی، روانشناختی، اجتماعی در رخداد آن اثرگذارند. از این‌رو، سهم ناچیز متغیرهای مورد بررسی در پژوهش حاضر در پیش‌بینی اندیشه‌پردازی خودکشی را می‌توان براین اساس تبیین کرد که متغیرهای بسیاری در تعامل با یکدیگر در پیش‌بینی خودکشی نقش دارند که بررسی و مطالعه همه جانبه آنها مستلزم وقت و هزینه بسیاری است. نمونه مورد مطالعه در پژوهش حاضر را افراد غیربالینی تشکیل می‌دادند که با وجود این که براساس پیشینه پژوهشی موجود لزوم مطالعه در این افراد به چشم می‌خورد ممکن است این افراد به دلایل مختلف از جمله ترس از برچسب خوردن، عدم تمکین مالی و اراده کافی برای درمان به مراکز درمانی و متخصصین روانشناس و روان‌پزشک مراجعه نکرده باشند که این امر موجب عدم پذیرش هر چه بیشتر مشکلات و انکار در این افراد شود و بدین صورت نتایج پژوهش را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد. در نهایت این امکان وجود دارد که تکمیل پرسشنامه‌ها برای شرکت‌کننده‌ها خسته کننده و خارج از حوصله بوده به طوری که به برخی از سؤالات با بی‌حوصلگی پاسخ داده باشند. اگرچه که از جمله نقاط قوت پژوهش حاضر می‌توان به بررسی اندیشه‌پردازی خودکشی در جمعیت غیربالینی اشاره کرد. با این حال، هر پژوهشی در بطن خود محدودیت‌هایی دارد. در این پژوهش از ابزار خودگزارشی برای اندازه‌گیری اندیشه‌پردازی خودکشی استفاده شد که ممکن است افراد به صورت آگاهانه و ناآگاهانه سعی در مطلوب جلوه دادن خود و انکار میل به مرگ و خودکشی کرده باشند. نمونه مورد مطالعه در پژوهش حاضر را افراد غیربالینی تشکیل می‌دادند که با وجود این که براساس پیشینه پژوهشی موجود لزوم مطالعه در این افراد به چشم

- traits among university students. *Zanko Journal of Medical Sciences*. 2017; 18(56): 21-32.
27. Granieri A, La Marca L, Mannino G, Giunta S, Guglielmucci F, Schimmenti A. The relationship between defense patterns and DSM-5 maladaptive personality domains. *Frontiers in psychology*. 2017; 8: 1-12.
28. Hyphantis T, Goulia P, Carvalho AF. Personality traits, defense mechanisms and hostility features associated with somatic symptom severity in both health and disease. *Journal of psychosomatic research*. 2013; 75(4): 362-9.
29. Cramer P, Porcerelli JH. Defense Mechanisms. In: Friedman HS, editor. *Encyclopedia of Mental Health (Second Edition)*. Oxford: Academic Press. 2016; 13-7.
30. Vaillant GE. Defense Mechanisms. In: Ramachandran VS, editor. *Encyclopedia of Human Behavior (Second Edition)*. San Diego: Academic Press. 2012; 659-66.
31. Vaillant GE. Involuntary coping mechanisms: a psychodynamic perspective. *Dialogues in clinical neuroscience*. 2011; 13(3): 366-70.
32. Yazdanshenas Ghazwin M, Tavakoli SAH, Latifi S, Saberi H, Derakhshanrad N, Yekaninejad MS, et al. Psychological defense mechanisms among individuals with SCI with adjustment disorder. *J Spinal Cord Med*. 2017; 40(5): 538-47.
33. Strandholm T, Kiviruusu O, Karlsson L, Miettunen J, Marttunen M. Defense Mechanisms in Adolescence as Predictors of Adult Personality Disorders. *J Nerv Ment Dis*. 2016; 204(5): 349-54.
34. Vaillant GE. Conclusion: where do we go from here?. *Journal of abnormal psychology*. 1998; 103(1): 44-50.
35. Laaksonen MA, Sirkia C, Knekt P, Lindfors O. Self-reported immature defense style as a predictor of outcome in short-term and long-term psychotherapy. *Brain Behav*. 2014; 4(4): 495-503.
36. Pompili M, Rinaldi G, Lester D, Girardi P, Ruberto A, Tatarelli R. Hopelessness and suicide risk emerge in psychiatric nurses suffering from burnout and using specific defense mechanisms. *Archives of psychiatric nursing*. 2006; 20(3): 135-43.
37. Rahimian Boogar E. The age, gender and psychological factors accompanied with suicide attempt among 20 to 70 years old population of Tehran city in 1392. *Journal of Ilam University of Medical Sciences*. 2014; 22(2): 39-49.
38. Rahimian Boogar E, Alavi K, Esfahani M. The psychological, demographical and socio-economic factors related with suicidal ideation among general population of Semnan city in 1391. *Journal of Arak University of Medical Sciences*. 2014; 17(1): 25-38.
39. Aliverdinia A, Rezaei A, Peyro F. A Sociological Analysis of University Students Attitude's toward Suicide. *Journal of Applied Sociology*. 2011; 22(4): 1-18.
- University of Medical Sciences and Health Services. 34(1): 28-34.
14. Rostami C, Daliri S, Sayehmiri K, Delpisheh A, Sayehmiri F. The incidence of suicide attempt in Iran (2001-12): A meta-analysis. *Journal of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences*. 2016; 19(7): 374-82.
15. Roshandel Hesari A, Sadeghi A, Hasani R, Afrasiyabi H, Aliabadi J. Relationship between personality traits and the prevalence of suicidal ideation in army soldiers. *Military Caring Sciences*. 2018; 4(4): 258-65.
16. Hatami H. Structural model of personality traits and identity styles with mediating alexithymia in suicidal ideations of soldiers. *Journal of Military Psychology*. 2015; 6(23): 41-57.
17. Miri M, Shirazi M. Comparison of personality traits and attitude to suicide in two groups of individuals with suicide attempts by self-immolation and drug use. *Journal of Clinical Psychology*. 2017; 9(1): 11-20.
18. Baertschi M, Costanza A, Canuto A, Weber K. The Function of Personality in Suicidal Ideation from the Perspective of the Interpersonal-Psychological Theory of Suicide. *International journal of environmental research and public health*. 2018; 15(4).
19. Bluml V, Kapusta ND, Doering S, Braehler E, Wagner B, Kersting A. Personality factors and suicide risk in a representative sample of the German general population. *PloS one*. 2013; 8(10): 1-13.
20. Szucs A, Szanto K, Aubry JM, Dombrovski AY. Personality and suicidal behavior in old age: A systematic literature review. *Frontiers in psychiatry*. 2018; 9: 128.
21. DS K. CART analysis with unit-weighted regression to predict suicidal ideation from Big Five traits. *Personality and Individual Differences*. 2003; 35(2): 249-61.
22. McCann SJ. Suicide, big five personality factors, and depression at the American state level. *Archives of suicide research: official journal of the International Academy for Suicide Research*. 2010; 14(4): 368-74.
23. Velting DM. Suicidal ideation and the five-factor model of personality. *Personality and Individual Differences*. 1999; 27(5): 943-52.
24. Plutchik R. *The circumplex as a general model of the structure of emotions and personality*. Washington, DC: American Psychological Association. 1997.
25. Mohammadlou M, Elahi T, Morovati Z. The role of personality traits in predicting defense mechanisms with mediating role of attribution styles in university students. *Acta Medica Mediterranea*. 2016; 32: 1265-72.
26. Zandi S, Shahabi Nejad Z, Borhan A. Predicting defense mechanisms based on big five personality

- suicidality, current depressed mood, personality, and cognitive factors. *Psychology and psychotherapy*. 2017; 90(4): 530-49.
55. Law KC, Chapman AL. Borderline personality features as a potential moderator of the effect of anger and depressive rumination on shame, self-blame, and self-forgiveness. *Journal of behavior therapy and experimental psychiatry*. 2015; 46: 27-34.
56. Ahmadian H, Jomehri F, Ahmadi H, Farokhi N. Compilation and testing the model of the relationship between personality, psychological needs and psychological well-being. *Journal of Psychological Achievements*. 2011; 18(1): 1-18.
57. Jolliffe D. Exploring the relationship between the Five-Factor Model of personality, social factors and self-reported delinquency. *Personality and Individual Differences*. 2013; 55(1): 47-52.
58. Livingston NA, Heck NC, Flentje A, Gleason H, Oost KM, Cochran BN. Sexual Minority Stress and Suicide Risk: Identifying Resilience through Personality Profile Analysis. *Psychol Sex Orientat Gend Divers*. 2015; 2(3): 321-8.
59. Drapeau CW, Cerel J, Moore M. How personality, coping styles, and perceived closeness influence help-seeking attitudes in suicide-bereaved adults. *Death Stud*. 2016; 40(3): 165-71.
60. Aftab R, Taghiloo S, Karbalaee Mohammad Meigouni A. The structural model of relationship between borderline personality traits, interpersonal difficulties and Internet addiction. *Journal of Psychological Achievements*. 2016; 23(2): 113-36.
61. Aftab R, Karbalaee Mohammad Meigouni A, Taghiloo S. Gender differences in the structural model of borderline personality, emotional regulation strategies and domestic violence. *Thoughts and Behavior in Clinical Psychology*. 2015; 9(34): 7-16.
62. McCrae RR, Costa PT Jr. *Personality in adulthood: A five-factor theory perspective* 2nd ed. New York, NY, US: Guilford Press. 2003.
63. Sala MN, Testa S, Pons F, Molina P. Emotion regulation and defense mechanisms. *Journal of Individual Differences*. 2015; 36(1): 19-29.
64. Shehata AG, Ramadan FH. Relationship between emotional regulation strategies and self-reported ego defense styles among nursing interns at Alexandria, main university hospital. *Journal of Nursing and Health Science*. 2016; 6(1): 14-23.
65. Rice TR, Hoffman L. Defense mechanisms and implicit emotion regulation: a comparison of a psychodynamic construct with one from contemporary neuroscience. *J Am Psychoanal Assoc*. 2014; 62(4): 693-708.
66. Caligor E, Kernberg OF, Clarkin JF. *Handbook of dynamic psychotherapy for higher level personality pathology*. Arlington, VA, US: American Psychiatric Publishing, Inc. 2007.
67. Colman AM. *A Dictionary of Psychology* 3rd ed: Oxford University Press. 2009.
40. Karbalaee Mohammad Meigouni A. The mediating role of depression and anxiety in the relationship between rumination and thought suppression strategies and suicidal ideation. *Middle Eastern Journal of Disability Studies*. 2018; 8: 110-9.
41. Guadagnoli E, Velicer WF. Relation to sample size to the stability of component patterns. *Psychological Bulletin*. 1998; 103(2): 265-75.
42. Costa PT, McCrae RR. *The NEO-PI/NEO-FFI manual supplement*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources. 1989.
43. Costa PTMR. *Revised NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) and NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI) professional manual*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources. 1992.
44. Garoosi Farshi MT, Mehryar AH, Ghazi Tabatabaee M. Application of The NEOPI-R test and analytic Evaluation of it's characteristics and factorial structure among Iranian university students Al-Zahra Human Sciences Quarterly. 2001; 11(39): 173-98. [Persian].
45. Andrews G, Singh M, Bond M. The Defense Style Questionnaire. *J Nerv Ment Dis*. 1993; 181(4): 246-56.
46. Heidari Nasab L, Mansouri M, Azadfallah P, Shaeeri MR. Validity and Reliability Of Defens Style Questionnaire (DSQ-40) in Iranian Samples. *Clinical Psychology & Personality*. 2007; 1(22): 11-27.
47. Beck AT, Kovacs M, Weissman A. Assessment of suicidal intention: the Scale for Suicide Ideation. *Journal of consulting and clinical psychology*. 1979; 47(2): 343-52.
48. Beck AT, Steer RA, Ranieri WF. Scale for Suicide Ideation: psychometric properties of a self-report version. *Journal of clinical psychology*. 1988; 44(4): 499-505.
49. Anisi J, Fathi-Ashtiani A, Soltani Nejad A, Amiri M. Prevalence of Suicidal Ideation in Soldiers and its Associated Factors. *Journal of Military Medicine*. 2006; 8(2): 113-8.
50. Esfahani M, Hashemi Y, Alavi K. Psychometric assessment of beck scale for suicidal ideation (BSSI) in general population in Tehran. *Medical journal of the Islamic Republic of Iran*. 2015; 29: 268.
51. Lindblom J, Punamäki R-L, Flykt M, Vänskä M, Nummi T, Sinkkonen J, et al. Early family relationships predict children's emotion regulation and defense mechanisms. *SAGE Open*. 2016; 6(4): 1-18.
52. Prout TA, Malone A, Rice T, Hoffman L. Resilience, Defense Mechanisms, and Implicit Emotion Regulation in Psychodynamic Child Psychotherapy. *Journal of Contemporary Psychotherapy*. 2019.
53. Bi B, Liu W, Zhou D, Fu X, Qin X, Wu J. Personality traits and suicide attempts with and without psychiatric disorders: analysis of impulsivity and neuroticism. *BMC psychiatry*. 2017; 17(1): 294.
54. Cameron S, Brown VJ, Dritschel B, Power K, Cook M. Understanding the relationship between

68. Diehl M, Chui H, Hay EL, Lumley MA, Gruhn D, Labouvie-Vief G. Change in coping and defense mechanisms across adulthood: longitudinal findings in a European American sample. *Dev Psychol.* 2014; 50(2): 634-48.
69. Iwanicka K, Gerhant A, Olajosy M. Psychopathological symptoms, defense mechanisms and time perspectives among subjects with alcohol dependence (AD) presenting different patterns of coping with stress. *PeerJ.* 2017; 5: e3576.
70. Javaheri A, Ghanbari S, Zarandi AR. Relationship between defense mechanisms with experience and express of anger in female university students. *Journal of Applied Psychology.* 2011; 5(18): 97-110.
71. Vaish A. The prosocial functions of early social emotions: the case of guilt. *Current opinion in psychology.* 2018; 20: 25-9.
72. Whitman CN, Gottdiener WH. Implicit Coping Styles as a Predictor of Aggression. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma.* 2015; 24(7): 809-24.
73. Zhu R, Feng C, Zhang S, Mai X, Liu C. Differentiating guilt and shame in an interpersonal context with univariate activation and multivariate pattern analyses. *NeuroImage.* 2019; 186: 476-86.
74. Yates TM. The developmental psychopathology of self-injurious behavior: compensatory regulation in posttraumatic adaptation. *Clinical psychology review.* 2004; 24(1): 35-74.

